

Colofon: De EC/W-Nieuwsbrieven zijn in .pdf beschikbaar op de website www.ecwesterveld.nl. Kopij of commentaar naar info@ecwesterveld.nl.

Laatste nieuws: Tien (10) energie coöperaties verdeeld over gemeenten Meppel, De Wolden, Westerveld en Steenwijkerland hebben zich aangesloten om de mogelijkheden voor opwek van duurzame energie in het A32 gebied te onderzoeken. Het gaat in principe om wind, zon en groen gas. Er wordt ook wel van een energie landschap gesproken. De EC/W verwacht dat een regionale, in plaats van een gemeentelijke aanpak, een betere afstemming van opwek en belasting van het e-netwerk betekenen, minder fragmentatie door verspreide ontwikkelingen en betere kostenbeheersing. Er wordt ingezet op een hoog gehalte lokaal eigendom en minimale overlast voor bewoners. [nieuwsbladen Westervelder/De wolden, Meppeler krant, Steenwijker courant].

Isoleren tot we erbij neervallen!

In de vorige nieuwsbrief is veel aandacht besteed aan isoleren. Inmiddels is de dorpen actie “*Westerveld bespaart energie*” afgerond met bewonersbijeenkomsten in zes dorpshuizen. Er is overleg gaande over een vervolgtraject waarbij hulp geboden kan worden met het uitvoeren van kleine isolatiemaatregelen voor hen die dat niet zelf kunnen. De EC Westerveld gaat door met energiecafé’s waar dorp of buurtschap bewoners bijeen komen om te debatteren over energie en woning verduurzaming. In Diever werd een avond gehouden met bewoners van oude panden waaronder ook monumenten. Nogmaals werd duidelijk hoe moeilijk het is om een monument te verduurzamen zowel in technische zin als in de beperkingen die worden opgelegd. Bovendien kunnen of mogen vaak geen zonnepanelen worden aangelegd. Voor niet-monumenten werd een goed voorbeeld getoond van zonnepanelen, ingebracht in een rieten dak. **Belangrijkste advies: schakel een onafhankelijke adviseur in voor maatwerkadvies, elke oudere woning is anders.**

Inmiddels hebben de Westerveldse energiecoaches ca 180 energiescans en 60 warmtescans uitgevoerd.

Energietransitie met horten en stoten

We hebben een actieve minister Jetten. Een lijstje met aangekondigde beleidsmaatregelen:

- *Huurders krijgen recht op installatie van zonnepanelen en warmtepompen*
- *Afbouw salderingsregeling*
- *Verplichting tot 20% bijmengen van groen gas in het gasnet*
- *Warmtepomp verplicht bij vervanging CV ketel na 2026 *) **)*
- *Alleen e-auto's te koop na 2030 **)*
- *Zonnepanelen op grote daken vanaf 2025 **)*
- *Aanscherping CO2-heffing industrie en verhoging vliegbelasting*

Iedereen in Nederland kan reageren op het beleidsprogramma via www.internetconsultatie.nl/beleidsprogramma_klimaat.

Maar... nog geen subsidie voor thuisbatterijen (in België inmiddels afgeschaft).

*) De verplichting om na 2026, bij cv-ketel vervanging een warmtepomp te installeren heeft haken en ogen. Deze verplichting geldt namelijk voor alle woningen in Nederland en dus ook voor slecht geïsoleerde woningen. Bij slechte isolatie is nodig dat de woning wordt verwarmd met hoge temperatuur (65-80 Celcius). Warmtepompen werken minder efficiënt bij hoge temperaturen en gebruiken daardoor meer elektriciteit. Gevolg is een grotere CO2 uitstoot bij de elektriciteitscentrales en een hogere elektriciteitsrekening. Wat te doen? De CV-ketel vroegtijdig vóór 2026 vervangen? Wij denken dat het geld beter besteed zal zijn aan isolatie. Misschien de regeling beperken tot woningen met energielabel C en beter?

***) De EC/W maakt zich zorgen om doelstellingen van elektrificatie en duurzame elektriciteitsopwek, terwijl in Zuidwest Drenthe het elektriciteitsnet vol is een aansluitingen voor windturbines of zonnepark niet te krijgen zijn.

Hoofdartikel: Groen Gas

- Eindelijk erkend als deel van de oplossing

De EC/W was oorspronkelijk (2017) opgericht met het doel groen gas te maken. Een lange tijd is dit onderwerp verguisd geweest om allerlei redenen, maar er is licht aan het einde van de tunnel. Genoemde bezwaren zijn slecht onderbouwd gebleken: het zou leiden tot uitbreiding van de veestapel, er zouden bomen in verstookt worden, stankoverlast..... en dan natuurlijk "we moeten van het gas af, dus geen gasleidingen meer.". Er is een duidelijke kentering in de opvattingen over groen gas bij overheden, coöperaties en in de politiek. Reden om een overzicht te geven.

Wat is groen gas?

Groen gas wordt gegenereerd uit plantaardig afval óf dierlijke mest. Deze (rest)stoffen bevatten CO₂ dat door planten uit de atmosfeer is opgenomen. Door vergisting ontstaat methaan (CH₄) waarin de koolstof (C) uit koolstof dioxide (CO₂) gebonden wordt aan waterstof (H). Dit is hetzelfde methaan als in aardgas voorkomt. Een vergister is een groot vat waarin bacteriën hun natuurlijke werk doen. Het ruwe gas uit de vergister heet biogas; het bevat nog ongewenste sporen van gassen en een teveel aan CO₂. In een nabehandelingsinstallatie wordt bio-gas op de kwaliteit van aardgas gebracht en dan heet het groen gas. Dit wordt vervolgens via een meet- en controle installatie in het gasnet gebracht. Bij verbranding van groen gas (onze gasketels) ontstaat weer CO₂, maar nooit meer dan door de planten eerst uit de atmosfeer werd opgenomen. Daarom is groen gas

een duurzaam en circulair gas. Hieronder een plaatje; een doorsnee vergister-fabriek heeft twee hoofdvergisters en een na-vergister. In de laatste decennia werd het bio-gas zonder dure

zuivering direct als brandstof voor een elektriciteitsgenerator gebruik, waarna de elektriciteit aan het net werd geleverd (warmte-krachtkoppeling). Dit is minder effectief dan groen gas maken. De vaste stof die overblijft uit de vergister tanks wordt digestaat genoemd. Afhankelijk van de samenstelling wordt het gebruikt voor bemesting. Soms wordt digestaat verkocht naar het buitenland zoals voor de druiventeelt.

Is er al groen gas?

Attero in Wijster samen met Kloosterman in Nieuwoord (zie verder in dit artikel) produceren al meer groen gas dan het verbruik door de gemeente Hoogeveen. Daarmee is het gemiddelde groen gas gehalte in het Rendo gasnet ca 10%. BEC in Coevorden produceert 26 mln m³ groen gas, meer dan nodig voor de gemeente. Rendo wil het gasnet in 2030 voor 100% gevuld hebben met groen gas.

Voordelen van groen gas:

Groen gas is een volwaardige vervanger van aardgas, en wel zonder fossiele CO₂ uitstoot. Het bestaande gasnet en de apparaten thuis behoeven niet aangepast te worden. Het elektriciteitsnet hoeft minder verzaamd te worden dan in het geval van volledige elektrificatie (scenario zonder geen gasnet). Er zullen minder hectaren nodig zijn voor zonneparken en windturbines. Groen gas is eenvoudig op te slaan, in tegenstelling tot elektriciteit. Een nog

niet duidelijk bewezen voordeel is de mogelijke bijdrage van mestvergisting in de reductie van stikstof uitstoot van veehouderijen.

Grondstoffen voor groen gas:

Biogene stoffen voor vergisting omvatten GFT, oliën en vetten van horecabedrijven, plantenresten van de landbouw (zoals mais silage, bietentopjes, aardappelloof enz), mest van runderen en kippen, rioolslib. In de toekomst mogelijk ook algen. Ook slachtafval is door hoge energie-inhoud geschikt (Zie website Bio Energy Coevorden -BEC). Voor een vergistingsinstallatie is nodig dat de beschikbaarheid van vergistbare biomassa voor lange tijd met afname contracten zeker gesteld is. Een markt is zeker nog niet ontwikkeld.

Positie noordelijke provincies:

Het Platform Groen Gas (www.platformgroengas.nl/) heeft een enquête gehouden onder bestuurders van gemeenten en noordelijke provincies. Als belangrijkste voordeel van groen gas wordt gezien (i) de lokale productie- en inzetmogelijkheden en (ii) het feit dat een netverzwaring bij groen gas niet nodig is. Driekwart van de geënquêteerde Raads- en Statenleden denkt dat de productie van groen gas in en voor het buitengebied het draagvlak voor groen gas bij bewoners zal versterken. Als belangrijkste nadeel van groen gas wordt genoemd dat dit nog onvoldoende beschikbaar is en dat groen gas voor een deel afkomstig is van mest uit de intensieve veehouderij.

Standpunt Rijks Overheid:

Min. Jetten heeft aangekondigd 20% groen gas te willen bijmengen in het aardgas net. Om de productie van groen gas te stimuleren worden regels voor biogasprojecten versoepeld. Daarnaast kunnen exploitanten van biogasprojecten met een warmtekrachtkoppeling (zie boven) nu overstappen op de productie van groen gas.

Zuidwest Drenthe en groen gas:

Attero levert groen gas aan het Rendo gasnet. Dit gas komt van Kloosterman in Nieuweroord en van vergisters van Attero in Wijster en stroomt via een opwerk installatie naar het gasnet. In Coevorden heeft BEC een grote industriële vergistingsinstallatie waar ook biogene resten van de vleesindustrie (VanDrie) worden verwerkt. Dit gas gaat deels in het Rendo gasnet en het te veel wordt gecomprimeerd voor invoeding in het Gasunie net. In Giethoorn is een pluimveehouderij die groen gas levert aan het Rendo net, hier is een verdubbeling aan capaciteit gepland. De Gebiedscoöperatie Zuidwest-Drenthe werkt ook aan een vergister.

Groen gas en de EC/W:

Volgens de visie van de EC/W zal gebruik van aardgas geleidelijk worden afgebouwd door isolatie van woningen en toepassing van warmtepompen. Daarmee zal het gasverbruik verminderd worden van ca 25 mln m³ nu (90% aardgas, 10% groen gas) naar ca 5 mln m³ (alleen groen gas) in 2050. De EC/W gebruikt een rekenmodel ontwikkeld door KNN Advies, WEN en RVO en heeft diverse scenario's voor groen gas opwek doorgerekend. Daarmee

wordt aangetoond dat bijdrage van groen gas zal leiden tot minder opwek van duurzame elektriciteit uit wind en zon en dus minder hectaren die daarvoor nodig zijn.

Drenthe heeft recht op eigen groen gas

De strijd om groen gas in Nederland is losgebarsten – vooral omdat warmtenetten moeizaam van de grond komen. De beschikbare biogene grondstoffen zijn beperkt en waar nu nog over reststoffen wordt gesproken in de subsidiesystemen zal zich een commerciële markt gaan ontwikkelen.

Wij citeren : “De provincie moet het standpunt steunen dat in Drenthe geproduceerd groen gas ook in Drenthe gebruikt wordt en niet in de Randstad. Het gas moet beschikbaar zijn voor lokaal gebruik. Dat dringende advies geven Rendo en de gemeenten De Wolden, Hardenberg en Staphorst aan de Kamer.

Het kan niet zo zijn dat door een systematiek van certificaten in Drenthe geproduceerd groen gas elders wordt ingezet, terwijl in werkelijkheid gewoon aardgas wordt verbruikt”, zegt Rendo-directeur Eddy Veenstra.

Ons Boekenplankje: “Geloof niet alles....” Door Jules de Waart , ISBN 978-94-6443-524-5 – Uitgeverij Pumbo.nl

Een bevlogen Jules de Waart gaat in op het wereldwijde debat over de veranderingen in het klimaat. De auteur richt zich niet zo zeer op één waarheid, maar schetst het problematische en uiterst felle debat dat wordt gevoerd tussen klimaat-alarmisten en klimaatsceptici met vooraanstaande wetenschappers in beide kampen. Daarbij worden talloze referenties aangehaald naar IPCC rapporten (internationale aandrijver van de Verenigde Naties), en publicaties door vele andere wetenschappers en universiteiten. Het boekje besluit met een aantal aanbevelingen voor de energietransitie door de auteur zelf.